

TÜKETİCİNİN KULLANDIĞI DÖNME HAKKI YERİNE BEDEL İNDİRİMİNE KARAR VERİLEBİLİR Mİ?

**Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 7.6.2017 Tarihli ve E.
2017/13-653, K. 2017/1085 sayılı Kararı Üzerine Düşünceler**
**IS IT POSSIBLE TO DECIDE THE REDUCTION OF PRICE INSTEAD
OF RIGHT TO RESCIND INVOKED BY THE CONSUMER?**

Remarks on the Decision of 7.6.2017 of the Assembly of
Civil Chambers of the Court of Cassation

Ş. Barış ÖZÇELİK*

Özet: Türk Borçlar Kanunu' nun (TBK) 227. maddesinin dördüncü fıkrası, satılanın ayıplı olması nedeniyle alıcının sözleşmeden dönme hakkını kullandığı fakat durumun sözleşmeden dönülmesini haklı göstermediği hallerde, hâkime, satılanın onarılmasına veya satış bedelinin indirilmesine karar verme yetkisi tanımaktadır. Usûl hukukunda geçerli “taleple bağlılık” ilkesine istisna teşkil eden TBK 227/IV'e benzer bir hükme, ne 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'da (TKHK), ne de 6502 sayılı TKHK'da yer verilmiştir. Buna rağmen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 4077 sayılı TKHK'ya tâbi bir olayla ilgili 7.6.2017 tarihli kararında, tüketici sözleşmeden dönerek satış bedelinin iadesini, olmadığı takdirde satılanın ayıpsız bir benzeriyle değiştirilmesini talep ettiği halde, ayıbın yarattığı değer kaybının azlığı gerekçesiyle, hâkimin bedel indirimine karar vermesi gerektiğine hükmetmiştir. Çalışmanın konusu, anılan Hukuk Genel Kurulu kararı çerçevesinde, tüketici satışlarında hâkimin dönme yerine bedel indirimine karar verebilip veremeyeceğinin; diğer bir ifadeyle TBK 227/IV hükmünün tüketici satışlarında uygulanma olanağının bulunup bulunmadığının tartışılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici, Sözleşmeden Dönme, Hakkın Kötüye Kullanılması, Bedel İndirimi

Abstract: Under the Article 227 paragraph 4 of the Turkish Code of Obligations (TCO), the court is empowered to decide the repair of the purchased goods or a price reduction even in cases where the buyer exercises his right to rescind the contract based on a quality defect, however such rescission cannot be justified according to specific circumstances. A similar provision to that of the Article 227 paragraph 4 which is an exception to the principle of Turkish civil procedure that the judge is bound by the demand/request

* Yrd. Doç. Dr., Bilkent Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, bozcelik@bilkent.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3666-8366

of the parties can neither be found in the Turkish Act on the Protection of Consumers, numbered 6502 nor in its predecessor, the Act on the Protection of Consumers, numbered 4077. However as regards a dispute that was subject to the Act numbered 4077, the Assembly of Civil Chambers of the Turkish Court of Cassation ruled in its decision of 7.6.2017 that the court of first instance should have decided on the reduction of the price since the defect in the purchased goods had resulted with an insignificant loss in the value of the goods, although the consumer had claimed rescission of contract with a refund and if not possible the replacement of the good with a complete one. In light of the mentioned decision of the Assembly of Civil Chambers of the Turkish Court of Cassation, this Article aims to assess whether the court can decide on a price reduction instead of rescission in consumer sales, in other words whether Article 227 paragraph 4 of the TCO could be applied in the case of consumer sales.

Keywords: Consumer, Rescission, Abuse of Right, Price Reduction

I. YARGITAY HUKUK GENEL KURULU'NUN 7.6.2017 TARİHLİ VE E. 2017/13-653, K. 2017/1085 SAYILI KARARINA KONU OLAY

Davalıdan 14.6.2011 tarihinde, 50.076,98 TL bedelle yeni bir otomobil satın alan davacı tüketici, birkaç gün sonra aracın, bagaj ve stop kapağında ayarsızlık ile sağ arka camında boya akıntısı olduğunu fark etmiş, aracını yetkili servise götürmüştür. Davacı, yetkili serviste kendisine herhangi bir açıklama yapılmadığını ileri sürerek 20.7.2011 tarihinde tespit yaptırmış ve tespit raporunda, "0 km olarak satın alınan davaya konu araçtaki boya kusurunun imalattan kaynaklanan bir hataadan olduğu, dış etken veya kullanıcı kaynaklı olmadığı" belirlenmiştir. Bunun üzerine davacı, satış bedelinin diğer tüm giderlerle birlikte kendisine iadesi; bu olmadığı takdirde aracın yenisiyle değiştirilmesi talebiyle dava açmıştır. Diğer bir ifadeyle satış konusu aracın ayıplı olması karşısında davacı, terditli olarak, "sözleşmeden dönme" (4077 sayılı TKHK 4; 6502 sayılı TKHK 11/I-a) ve "malın (satılanın) ayıpsız bir misliyle değiştirilmesini isteme" (4077 sayılı TKHK 4; 6502 sayılı TKHK 11/I-ç) haklarını kullanmıştır.

Yerel mahkeme davacının bedel iadesi talebinin kabulüne karar vermiş, diğer bir ifadeyle tüketicinin dönme hakkını kullanabileceğine hükmetmiştir. Ancak yerel mahkeme kararı, Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin 18.4.2013 tarihli ilâmıyla, "araçtaki boya kusuru sebebiyle

aracın değerinde meydana gelecek değer azalması konusunda bilirkişilerden ek rapor aldırılarak değer kaybı belirlendikten sonra, ayıbın niteliğine göre davacının seçimlik haklarından aracın bedelinin tahsili hakkını kullanmasının iyiniyet kurallarına aykırı olup olmadığı, tarafların hak ve menfaatleri değerlendirilerek aşırı bir dengesizliğe neden olup olmayacağı, araçtaki ayıp sebebiyle dört seçimlik hakkından bedel indiriminin uygulanıp uygulanmayacağı hususunun değerlendirilmesi gerektiği” gerekçesiyle bozulmuştur.

Yerel mahkemece bozmaya uyularak alınan bilirkişi raporunda, *“aracın bagaj kapağında yapılan boyama işleminin araçta 1.500 TL. tutarında değer kaybına neden olacağı”* tespit edilmiştir. Bunun üzerine yerel mahkeme, *“Tüketici Kanunu’na göre, ürünün ayıplı olmasının tüketici açısından seçimlik haklarını kullanmak için yeterli olduğu, bu hükmün emredici olup, ayıbın küçük ya da büyüklüğünün öneminin bulunmadığı”* gerekçelerine dayanarak, önceki kararının yerinde olduğu sonucuna varmış ve tekrar davacının dönme hakkının kullanılmasından kaynaklanan bedel iadesi talebinin kabulüne karar vermiştir.

Yerel mahkemenin sözü edilen kararı, Yargıtay 13. Hukuk Dairesi’nin 07.05.2015 tarihli ilamıyla, bu defa şu gerekçelerle bozulmuştur: *“Gerçekten de, 4077 sayılı Kanun’un 4. maddesinin 2. fıkrasında, “Tüketici, malın teslimi tarihinden itibaren otuz gün içerisinde ayıplı satıcıya bildirmekle yükümlüdür. Tüketici bu durumda, bedel iadesini de içeren sözleşmeden dönme, malın ayıpsız misliyle değiştirilmesi veya ayıp oranında bedel indirimi ya da ücretsiz onarım isteme haklarına sahiptir. Satıcı, tüketicinin tercih ettiği bu talebi yerine getirmekle yükümlüdür...”* şeklindeki düzenlemeye göre, tüketici seçimlik haklarından herhangi birisini kullanabilecektir. Ancak kanun tarafından korunan sözleşme taraflarından tüketicinin yanında, kurulacak hükmün sözleşmenin diğer tarafı olan satıcı için de orantısız güçlükleri de beraberinde getirmemesi gerekir. Ayıbın öneminin aracın kullanımına ve beklenen faydaya bir etkisinin olmaması, aracın ayıplı ve ayıpsız değeri arasındaki farkın araç bedeli nazara alındığında azlığı yani karşılıklı menfaatler dengesi ile hukukun temel prensibi olan hakkaniyet kuralları değerlendirilerek ayıp nedeni ile bedel indirimi veya tüketicinin diğer seçimlik haklarını kullanıp kullanmayacağına tespit edilmesi zorunludur. Somut olay, yukarıda belirtilen ilke ve kurallar ışığında aracın bagaj kapağında 1500 TL değerindeki boyama işlemi değerlendirildiğinde ayıp nedeni ile bedel indirimine karar verilmesi gerektiği kabul edilmelidir.”

Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin yukarıda aktarılan bozma kararı karşısında yerel mahkemece önceki kararda direnilmesi üzerine dosya Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun önüne gelmiş ve Kurul, 7.6.2017 tarihli ve E. 2017/13-653, K. 2017/1085 sayılı kararıyla, 13. Hukuk Dairesi'nin bozma kararında dile getirilen görüş ve gerekçeleri benimseyerek, direnme kararının bozulmasına hükmetmiştir.

II. KONUYA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEMELER VE DOKTRİNDE İLERİ SÜRÜLEN GÖRÜŞLER

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararına konu olayın yukarıda verilen özetinden de anlaşılabilceği gibi, taraflar arasındaki uyuşmazlığın özü, tüketici satışlarında, satılanın, değerine nazaran önemsiz olarak nitelenebilecek derecede ayıplı olması durumunda, sözleşmeden dönme veya ayıpsız benzeriyle değiştirme haklarının kullanılıp kullanılmayacağı noktasında toplanmaktadır. Öte yandan, Hukuk Genel Kurulu'nca benimsenen özel daire bozma kararı çerçevesinde, dönme hakkının kullanılmayacağı sonucuna varılması halinde, mahkemenin, dönme yerine bedel indirimine karar verip veremeyeceği de, konunun tartışılması gereken bir diğer boyutunu oluşturmaktadır. Belirtilen hususlarla ilgili bir değerlendirme yapmadan önce, konuya ilişkin yasal düzenlemeler ve doktrinde ileri sürülen görüşlere göz atmakta fayda vardır:

Yukarıda aktarılan Hukuk Genel Kurulu kararına konu olayın da tâbi olduğu 4077 sayılı TKHK, tüketicinin ayıp nedeniyle doğan seçimlik haklarının kullanılması açısından herhangi bir sınır içermemekteydi. Aksine, anılan Kanun'un dördüncü maddesinin ikinci fıkrasında, satıcının, tüketicinin tercih ettiği talebi yerine getirmekle yükümlü olduğu düzenlenmiştir.

6502 sayılı TKHK ise, tüketicinin ayıp karşısında sahip olduğu seçimlik haklardan, yalnızca ücretsiz onarım ve ayıpsız misli ile değiştirme hakları bakımından bir sınırlama içermektedir. Gerçekten de TKHK 11/III'e göre "Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesinin satıcı için orantısız güçlükleri beraberinde getirecek olması hâlinde tüketici, sözleşmeden dönme veya ayıp oranında bedelden indirim haklarından birini kullanabilir. Orantısızlığın tayininde malın ayıpsız değeri, ayıbın önemi ve diğer seçimlik haklara başvurma tüketicisi açısından sorun

teşkil edip etmeyeceği gibi hususlar dikkate alınır." Öte yandan 6502 sayılı TKHK, sözleşmeden dönme hakkı bakımından, ücretsiz onarım ve ayıpsız misliyle değiştirme haklarındakine benzer bir sınırlama içermemekte ve bu durum doktrinde önemli bir eksiklik olarak nitelenmektedir.¹ Nitekim 6502 sayılı TKHK'nın hazırlanmasında da dikkate alındığı bilinen, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 25 Mayıs 1999 tarih ve 1999/44/EC sayılı, Tüketici Mallarının Satımının ve İlgili Garantilerin Bazı Yönleri Hakkında Yönergesi'nin (Avrupa Birliği Satım Yönergesi) üçüncü maddesinin altıncı fıkrasında, ayıbın önemsiz olması halinde tüketicinin sözleşmeden dönemeyeceği açıkça düzenlenmiştir.²

6502 sayılı TKHK'nın tüketiciye tanıdığı dönme hakkını herhangi bir sınırlamaya tâbi tutmamış olması karşısında, doktrinde bir görüş, TBK 227'nin, "*Alıcının, sözleşmeden dönme hakkını kullanması hâlinde, durum bunu haklı göstermiyorsa hâkim, satılanın onarılmasına veya satış bedelinin indirilmesine karar verebilir.*"³ hükmünü içeren dördüncü fıkrasının, 6502 sayılı TKHK 83/I hükmünün atfına dayalı olarak, kıyasen uygulanması gerektiğini, böylece Türk Borçlar Kanunu ile paralelliğin de sağlanmış olacağını ileri sürmektedir.⁴

Bir diğer görüş ise, dönme hakkının yalnız önemli ayıplarla sınırlı tutulması ve önemsiz ayıplarda tüketicinin dönme hakkının bloke edilmesi gerektiğini kabul etmekle birlikte, TBK 227/IV hükmünün tüketici hukuku alanına taşınmasına şüpheyle yaklaşmaktadır.⁵ Bu

¹ Bkz. M. Murat İnceoğlu, "Ayıba Karşı Tekeffül ve Garanti Sorumluluğu", Yeni Tüketici Hukuku Konferansı, Makaleler- Tartışmalar (Der. M. Murat İnceoğlu), İstanbul 2015, s. 187-188; Yeşim Atamer/Ece Baş, "Avrupa Birliği Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak 6502 sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Satım Sözleşmesinde Ayıptan Doğan Sorumluluk", *İstanbul Barosu Dergisi*, Tüketici Hakları ve Rekabet Hukuku Özel Sayısı, Cilt. 88, Yıl: 2014, Sayı 1, s. 46 vd.

² Yönerge'nin İngilizce metni için bkz. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31999L0044&from=EN> (Erişim Tarihi: 30.10.2017)

³ Satış sözleşmesinde, anılan hükmün alıcının dönme hakkına getirdiği sınırlamalar hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Fahrettin Aral/Hasan Ayrancı, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 9. Baskı, Ankara 2012, s. 125 vd.; Cevdet Yavuz/Faruk Acar/Burak Özen, Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 9. Bası, İstanbul 2014, s. 152 vd.; M. Alper Gümüş, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Cilt: 1, İstanbul 2013, s. 110 vd.

⁴ İnceoğlu, s. 188; dönme hakkının kullanılmasının hakkın kötüye kullanılması teşkil ettiği hallerde dönme yerine bedel indirimine karar verilebileceği yönünde ayrıca bkz. İ. Yılmaz Aslan, Tüketici Hukuku, Bursa 2014, s. 180.

⁵ Bkz. Atamer/Baş, s. 46-47.

görüşteki yazarlar, TBK 227/IV hükmünün hâkime, dönme yerine onarım veya bedel indirimine karar verme yetkisi tanınmasının sözleşme özgürlüğü ve irade özerkliği ilkeleri ile bağdaşmadığına dikkat çekerek,⁶ tüketicinin dönme hakkının sadece önemli ayıplarda kullanılabilmesi sonucuna, TBK'nın kira (m. 306) ve eser (m. 475, b.1) sözleşmesi hükümleri ile Avrupa Birliği Satım Yönergesi'nden⁷ yapılacak "ilke kıyası"⁸ yoluyla ulaşılabileceğini ifade etmektedirler.⁹ Anılan yaklaşımın benimsenmesi halinde hâkimin, önemsiz ayıplarda, tüketicinin, dönme hakkını kullanmasına dayanan taleplerini reddetmekle yetinmesi, dönme yerine onarım veya bedel indirimine karar vermemesi gerekir.

III. DEĞERLENDİRME

Görüldüğü üzere, yukarıda aktarılan tüm yargısal ve bilimsel görüşler, TKHK bu yönde açık bir hüküm içermemesine rağmen, önemsiz ayıplarda, tüketicinin sözleşmeden dönme hakkını kullanamayacağı konusunda birleşmektedirler. Kanımca belirtilen sonuca varılabilmesi için, TKHK'da bu yönde bir hüküm bulunmasına dahi gerek yoktur. Zira her hak gibi, sözleşmeden dönme hakkı da kötüye kullanılabilmesine göre, Türk Medenî Kanunu'nun (TMK) ikinci maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen hakkın kötüye kullanılması yasağı, tüketicinin ayıplı ifa karşısında sahip olduğu dönme hakkı bakımından da bir sınır teşkil etmektedir. Dolayısıyla, dönme hakkının kullanılmasının hakkın kötüye kullanılması sayılabildiği hallerde tüketici, diğer seçimlik haklarını kullanmak zorundadır. Bu nedenle, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun bu çalışmada ele alınan kararına konu olayda olduğu gibi, özellikle aybın yarattığı değer kaybının satılanın değerine nazaran açıkça düşük olduğu hallerde, tüketicinin sözleşmeden dönmesi-

⁶ TBK 227/IV hükmünün 818 sayılı Borçlar Kanunu'ndaki karşılığı olan 202/II hükmünün eleştirisi için bkz. Eugen Bucher/Vedat Buz, "Mağdur Edilen Alıcı - Türk/İsviçre Borçlar Kanunu'nun İki Özelliğinin Eleştirisi: Muayene ve İhbar Külfeti (Art. 201 OR; BK m. 198), BK m. 202/II (Art.205/II OR)'ye Göre Dönme Yerine Bedel İndirimine Karar Verilmesinin Masraflara İlişkin Sonuçları", Necip Kocayusufpaşaoğlu'na Armağan, Ankara 2004, s. 173 vd.

⁷ Bkz. yuk. dn. 2.

⁸ Bu kavram için bkz. Rona Serozan, Medeni Hukuk Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, İstanbul 2015, s. 154 N. 36 vd.

⁹ Atamer/Baş, s. 47.

nin TMK 2/II anlamında hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olduğu kabul edilmeli ve söz konusu hakkın kullanılmasına dayalı talepler reddedilmelidir¹⁰. Esasen satış sözleşmesinde alıcının ayıplı ifa karşısında sözleşmeden dönme hakkını sınırlayan TBK 227/IV hükmünün temelinde de aynı düşünce yatmaktadır.¹¹

Yine yukarıdaki açıklamalardan anlaşılabilceği gibi, konunun esas tartışmalı boyutu, hâkimin, tüketicinin kullandığı dönme hakkı yerine bedel indirimine karar vermesinin mümkün olup olmadığıdır. Bu konuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, her ne kadar kararda açıkça ifade edilmemiş ise de, yukarıda aktarılan görüşlerden birincisini benimsemiş ve sözleşmeden dönmenin hakkın kötüye kullanılması teşkil ettiği hallerde, hâkimin dönme yerine bedel indirimine karar verebileceğine; hatta buna mecbur olduğuna hükmetmiştir. Yine kararda açıkça ifade edilmemiş olmakla birlikte, böyle bir hükmün dayanağı, TBK 227/IV hükmünün kıyasen tüketici satışlarında da uygulanması olsa gerektir.

Kanımca, doktrinde İnceoğlu tarafından savunulan ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen bu yaklaşım, tüketici hukukunun temel ilkeleri ve usul ekonomisi¹² açısından daha isabetlidir. Çünkü İnceoğlu'nun da ifade ettiği gibi,¹³ hâkimin yalnızca dönme hakkının kullanılmayacağını tespit edip tüketicinin buna dayalı taleplerini reddetmekle yetinmesi gerektiğinin kabulü, tüketiciyi bedel indirimi veya ücretsiz onarım talebini ileri sürmek için ikinci bir dava açmak zorunda bırakacağı gibi, zamanaşımı sürelerinin geçirilmesi riskini de tüketicinin üzerine yüklemek anlamına gelir. Tüketicinin bedel indirimi veya ücretsiz onarım talebinin, zaten açılmış bulunan dönmeye dayalı davada hükme bağlanması yerine, ikinci bir davayla ileri sürülmesini gerektiren bu yaklaşım, tüketicinin aleyhine olduğu gibi, usul ekonomisi ilkesine de aykırıdır¹⁴. Bu nedenle, tüketici-

¹⁰ Aynı yönde bkz. Abdulkerim Yıldırım, "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağının Bazı Maddelerine İlişkin Değerlendirmeler", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: XVII, Yıl: 2013, Sayı:1-2, s. 1040.

¹¹ Bkz. Aral/Ayrancı, s. 126.

¹² Usul ekonomisi ilkesi hakkında bkz. Ejder Yılmaz, "Usul Ekonomisi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 57, Yıl: 2008, Sayı:1, s. 243 vd.

¹³ Bkz. İnceoğlu, s. 189.

¹⁴ Bkz. Yılmaz, s. 254.

nin sözleşmeden dönmesinin hakkın kötüye kullanılması teşkil ettiği hallerde, TKHK 83/I hükmünün atfıyla TBK 227/IV hükmü kıyasen uygulanmalı ve hâkim dönme yerine bedel indirimi veya ücretsiz onarıma hükmedebilmelidir.¹⁵

TBK 227/IV hükmünde hâkime, dönme yerine bedel indirimi veya ücretsiz onarıma karar verme yetkisinin tanınıp, satılanın ayıpsız bir benzeriyle (misliyle) değiştirilmesine (TBK 227/I-b.4, TKHK 11/I-ç) karar verme yetkisinin tanınmamış olması da, TBK 227/IV hükmünün tüketici satışlarında kıyasen uygulanmasına engel teşkil etmemektedir.¹⁶ Zira TKHK 11/III hükmü, “Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesinin satıcı için orantısız güçlükleri beraberinde getirecek olması hâlinde”, tüketicinin anılan hakları kullanmasını zaten engellemektedir. Yine aynı hükme göre, “Orantısızlığın tayininde malın ayıpsız değeri, ayıbın önemi ve diğer seçimlik haklara başvurma hakkının tüketici açısından sorun teşkil edip etmeyeceği gibi hususlar dikkate alınır.” Doktrinde sözü edilen orantısızlığa verilen örneklerden biri de, tıpkı bu çalışmada incelenen Hukuk Genel Kurulu kararına konu olaya benzer şekilde, kaportadaki küçük bir çizik nedeniyle aracın yenisiyle değiştirilmek istenmesidir.¹⁷ Dolayısıyla TBK 227/IV’te yer almayan satılanın ayıpsız benzeriyle değiştirilmesi imkânı, tüketici satışlarında, ayıbın satılanın değerine nazaran önemsiz olduğu hallerde zaten bulunmamaktadır. Belirtilen durumlarda sözleşmeden dönme hakkının da kullanılmayacağı kabul edildiğine göre, geriye sadece TBK 227/IV’te yer alan onarım ve bedel indirimi hakları kalmaktadır. Nitekim incelenen Hukuk Genel Kurulu kararında da, tüketici terditli olarak sözleşmeden dönme ve ayıpsız misliyle değiştirme haklarını öne sürmesine rağmen, isabetli olarak, mahkemenin bedel indirimine karar vermesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan, TBK 227/IV hükmünü doğrudan veya kıyasen uygulayan hâkimin, alıcıya/tüketiciyeye, onarım ve bedel indirimi seçeneklerinden hangisini tercih ettiğini sormasına ve mümkün olduğunca bu tercih doğrultusunda bir karar vermesine de bir engel bulunmamakta-

¹⁵ Sonuç olarak aynı yönde bkz. Aslan, s. 180.

¹⁶ Karş. Atamer/Baş, s. 47.

¹⁷ Atamer/Baş, s. 39; İnceoğlu, s. 187.

dır. Hiç şüphesiz, alıcı/tüketici de mahkeme kararının kendisine sağladığı hakları kullanıp kullanmamakta serbesttir.

TBK 227/IV hükmünün doğrudan uygulanmasında olduğu gibi, tüketici satışlarında kıyasen uygulanması bakımından da en haklı tereddüt yargılama giderlerinden hangi tarafın sorumlu olacağıdır. Zira Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 326. maddesinin birinci fıkrası gereği, aleyhine hüküm verilen taraf, yargılama giderlerinden de sorumlu olmaktadır. Bu hüküm karşısında, örneğin sözleşmeden dönerek, ödediği bedelin iadesi talebiyle dava açan fakat TBK 227/IV hükmünün uygulanması sonucunda lehine bedel indirimine hükmedilen tüketici, aleyhine hüküm verilen taraf olarak nitelendirilirse, onun yargılama giderlerinden de sorumlu olması gerekir. Doktrinde de ifade edildiği gibi,¹⁸ sözü edilen tereddütü gidermek üzere, satılanın ayıplı olduğu fakat sözleşmeden dönmenin dürüstlük kuralına aykırılık teşkil etmesi nedeniyle onarım veya bedel indirimine karar verildiği halde tüketici, "lehine hüküm verilen taraf" olarak değerlendirilmeli ve böylece yargılama giderlerinden sorumlu tutulmamalıdır.

Kaynakça

- Aral Fahrettin/Ayrancı Hasan, Borçlar Hukuku, Özel Borç İlişkileri, 9. Baskı, Ankara 2012.
- Aslan İ. Yılmaz, Tüketici Hukuku, 4. Bası, Bursa 2014.
- Atamer Yeşim/Baş Ece, "Avrupa Birliği Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak 6502 sayılı Yeni Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Uyarınca Satım Sözleşmesinde Ayrıntı Doğan Sorumluluk", İstanbul Barosu Dergisi, Tüketici Hakları ve Rekabet Hukuku Özel Sayısı, Cilt: 88, Yıl: 2014, Sayı 1, s. 19-60.
- Bucher Eugen/Buz Vedat, "Mağdur Edilen Alıcı - Türk/İsviçre Borçlar Kanunu'nun İki Özelliğinin Eleştirisi: Muayene ve İhbar Külfeti (Art. 201 OR; BK m. 198), BK m. 202/II (Art.205/II OR)'ye Göre Dönme Yerine Bedel İndirimine Karar Verilmesinin Masraflara İlişkin Sonuçları", Necip Kocayusufoğlu'na Armağan, Ankara 2004, s. 145-178.
- Gümüş M. Alper, Borçlar Hukuku Özel Hükümler, Cilt: 1, İstanbul 2013.
- İnceoğlu, M. Murat, "Ayıba Karşı Tekeffül ve Garanti Sorumluluğu", Yeni Tüketici Hukuku Konferansı, Makaleler- Tartışmalar (Der. M. Murat İnceoğlu), İstanbul

¹⁸ Bkz. Bucher/Buz, s. 175 vd.

2015, s. 153-238.

Serozan Rona, Medeni Hukuk Genel Bölüm/Kişiler Hukuku, İstanbul 2015.

Yavuz Cevdet/Acar Faruk /Özen Burak, Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler, 9. Bası, İstanbul 2014.

Yıldırım Abdülkerim, "Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Tasarısı Taslağının Bazı Maddelerine İlişkin Değerlendirmeler", *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: XVII, Yıl: 2013, Sayı 1-2, s. 1015-1047.

Yılmaz Ejder, "Usul Ekonomisi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 57, Yıl: 2008, Sayı:1, s. 243-274.